

Arkivsak-dok. 24/06565-1
Saksbehandler Anne Helen Woodruff

Saksgang
Formannskapet 2023 - 2027
Bystyret 2023 - 2027

Møtedato
04.04.2024
18.04.2024

Sak nr.
40/24

Unntatt offentlighet ihht

Sarpsborg stadion - nytt kunstgress og nytt vanningsanlegg

Innstillingssak.

Medsaksbehandlere: Jens-Otto Løkkevik

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kunstgresset på Sarpsborg stadion byttes i løpet av 2024. Det bevilges 5 mill. kr til formålet.
2. Bevilgningen finansieres ved bruk av 4 mill. kr fra disposisjonsfond som ikke er formålsbestemt, og 1 mill. kr i merverdiavgiftskompensasjon. Virksomhet eiendom sin ramme styrkes med tilsvarende beløp.
3. Banens vanningsanlegg oppgraderes i 2024. Dette gjennomføres som en investering. Bevilgning til tilbygg/carport ved brannstasjonen omdisponeres til dette formålet.
4. Kommunedirektøren går i dialog med Sarpsborg 08 om alternativer for bidrag til fremtidig skifte av kunstgress på Sarpsborg stadion med mål om å innarbeide dette i forslag til handlingsprogram 2025-2028.

Vedlegg:

Sammendrag:

Som eier av Sarpsborg stadion må kommunen vurdere når det er behov for vedlikehold og oppgradering av kunstgresset og vanningsanlegget. Kunstgress som har høy belastning, har normalt en levetid på ca 5 år. Kunstgresset ble sist skiftet i 2019. Gressmatten ble godkjent av FIFA som arena for elitespill siste gang sommeren 2023. Det er ikke bevilget midler til dette i årsbudsjettet for 2024.

I etterkant av den politiske behandlingen av handlingsplan 2024-2027 har ledelsen i Sarpsborg 08 vært i dialog med kommunen om utfordringene med dagens kunstgress og vanningsanlegg.. Ordfører har bedt kommunedirektøren om på nytt å vurdere mulighetene for nytt kunstgress og vanningsanlegg på Sarpsborg stadion, og om dette kan gjennomføres i inneværende år.

Om kunstgresset skal byttes i 2024 må det gjøres ved bruk av fondsmidler, da dette regnes som vedlikehold. Prisoverslag som Sarpsborg 08 har fått viser at nytt kunstgress vil koste om lag 3 mill. kroner eks. mva. og eks risikopåslag. Som eier er det kommunen som er ansvarlig for en anbudsprosess og anskaffelse. Kommunedirektøren anbefaler at det avsettes 4 mill. kr eks mva til formålet. Dette finansieres med bruk av disposisjonsfond. Per 31.12.2023 var det 324 mill. kr på disposisjonsfondet som ikke er formålsbestemt.

Vanningsanlegget byttes ut i 2024 ved omdisponering innenfor investeringsrammen som er vedtatt. Et prisanslag for dette er om lag 0,8 mill. kroner for anlegget, pluss 0,4 mill. kroner - 0,8 mill. kroner for grunnarbeider. Alle beløp er ekskl. mva. og risikopåslag.

Utredning:

Som eier av Sarpsborg stadion må kommunen vurdere når det er behov for vedlikehold og oppgradering av kunstgresset og vanningsanlegget. Kunstgress som har høy belastning, har normalt en levetid på ca 5 år. Kunstgresset ble sist skiftet i 2019. Gressmatten ble godkjent av FIFA som arena for elitespill siste gang sommeren 2023.

I forbindelse med kommunens arbeid med handlingsplan og budsjett for 2024-2027 ble det vurdert om det var økonomisk handlingsrom for å bytte ut kunstgresset på Sarpsborg stadion, samt skifte ut vanningsanlegget som vanner kunstgresset i 2024.

Kommunedirektøren fant ikke midler i denne budsjettprosessen. Det er ikke bevilget midler til dette formålet i 2024, og heller ikke avsatt midler de påfølgende årene i handlingsplanperioden.

I etterkant av den politiske behandlingen av handlingsplan og budsjett for 2024-2027 har ledelsen i Sarpsborg 08 vært i dialog med administrasjonen for å presentere utfordringene med dagens kunstgress og vanningsanlegg.

Det har også vært dialog mellom ledelsen i Sarpsborg 08 og folkevalgte. Ordfører har bedt kommunedirektøren om på nytt å vurdere mulighetene for nytt kunstgress og vanningsanlegg på Sarpsborg stadion, og om dette kan gjennomføres i inneværende år.

I 2023 utgjorde aktiviteten til Sarpsborg 08, inklusive ungdomsavdeling, om lag 78% av totalt registrert aktivitet på kunstgressbanen. Kunstgresset brukes av alle lagene i klubben, som er elite menn, dame- og ungdomslag, andre klubber i distriktet og i noen grad av skoler. Dette medfører stor slitasje, og Sarpsborg 08 hevder at 5 år med samme gress gjør at kvaliteten ikke er tilfredsstillende. Gressmatten ble godkjent av FIFA sommeren 2023. Det betyr at den er godkjent frem til neste kontroll juli 2024. Hvis den da ikke blir godkjent, vil klubben normalt få dispensasjon til å spille resten av sesongen på eksisterende matte.

Dagens vanningsanlegg er gammelt, og har dårlig standard. Gressmatten blir ikke tilstrekkelig vannet i løpet av kamp eller trening. Dette medfører stor risiko for skader for spillerne, ifølge Sarpsborg 08. Klubben argumenterer også med at dette kan medføre at Norges Fotballforbund velger å ikke legge landskamper for yngre lag til Sarpsborg stadion. Normalt er det 3-4 slike arrangement årlig, som er en god inntektskilde og god omdømmebygging for byen og kommunen.

Det vil ikke være mulig å anskaffe nytt kunstgress til første eliteseriekamp 7. april 2024. Om skifte av kunstgress og vanningsanlegg skal gjennomføres i 2024 vil kommunedirektøren vurdere om dette kan tas i forbindelse med et kampoophold på forsommeren. Det er ikke berammet eliteseriekamper på Sarpsborg stadion mellom 27. mai og 28. juni. Hvis det tar lengre tid å gjennomføre anskaffelsen kan bytte av gress skje i oktober 2024, da det også er et kampoophold.

Ut fra den nåværende kunstgressmattens alder og bruk framstår det som sannsynlig at den ikke vil bli godkjent på nytt ved kontroll sommeren 2024. I så fall må den uansett byttes ut før det kan spilles eliteseriekamper der i 2025. Det kan være problematisk å skifte ut kunstgresset vinterstid, og det kan i sin tur medføre at nytt kunstgress ikke vil være på plass til seriestarten. Det kan i ytterste fall medføre at Sarpsborg 08 må spille en eller flere hjemmekamper på en annen stadion.

Som eier av Sarpsborg stadion må kommunen vurdere vedlikehold av og investeringer til kunstgressbane på samme måte som for andre kommunale bygg og anlegg. Utskifting av kunstgresset er å regne som en vedlikeholdsutgift, og da må det dekkes av driftsbudsjettet. Et skifte av kunstgresset vil utgjøre rundt 30 % av det årlige vedlikeholdsbudsjettet for kommunale bygg.

I god kommunal regnskapsskikk er det definert en egen standard for å skille mellom drift og investering. Standarden sier: *Et sentralt kriterium for å klassifisere et tiltak som påkostning, er standardheving. Med standard forstås anleggsmidlets relative standard. Det vil si at tiltak som holder et anleggsmiddel innenfor samme standard, kan innebære at anleggsmidlet får en teknisk høyere kvalitet som følge av kvalitetsutvikling over tid, uten at økningen i kvalitet tilsier at utgiften skal klassifiseres som påkostning.*

For kunstgresset er det kun «topplokket» som skal skiftes. Det er ingen klare eksempler på skifte av kunstgress i standarden. Standarden er derimot tydelig på at reasfaltering av en tidligere asfaltert vei og skifte av taktekking på bygg er å anse som vedlikehold. Kommunerevisjonen tydeliggjorde i forkant av tilsvarende sak i 2019 at skifte av kunstgressmatte er å regne som vedlikehold. Det er per i dag ikke avsatt penger for å benytte det gamle kunstgresset i regi av kommunen.

I sak om kunstgresset i 2019 ble saken belyst slik:

Prosjektene har vært ansett som investeringer, og er finansiert opp med lån, merverdiavgiftskompensasjon og spillemidler. Da det gamle kunstgresset ikke lenger er planlagt benyttet av kommunen, må bytting av kunstgress klassifiseres som vedlikehold. Det kan da ikke lånefinansieres, men må finansieres over driftsregnskap.

Ved behandling av tilstandsrapport for 2. tertial 2019 ble det tilleggsbevilget 3,7 mill. kr fra disposisjonsfond til nytt kunstgress.

Prisoverslag som Sarpsborg 08 har fått viser at nytt kunstgress vil koste om lag 3 mill. kroner eks. mva. og eks risikopåslag. Som eier er det kommunen som er ansvarlig for en anbudsprosess og anskaffelse. Kommunedirektøren anser at det er behov for å bevilge 4 mill. kr eks mva til formålet.

Vanningsanlegget vil med dette være et nytt anlegg hvor eksisterende anlegg og dyser langs langsiden og på banen fjernes, og nytt legges med plassering av dyser kun på langsiden. Dette vil kunne finansieres med investeringsmidler, da det ikke er ansett som vedlikehold av gammelt anlegg som delvis er plassert under banen. Et prisanslag for dette er om lag 0,8 mill. kroner for anlegget, pluss 0,4 mill. kroner - 0,8 mill. kroner for grunnarbeider. Alle beløp er ekskl. mva. og risikopåslag.

Kommunedirektøren gjør oppmerksom på at anskaffelse av kunstgress og vanningsanlegg vil kreve administrative ressurser, noe som kan få konsekvenser for andre oppgaver.

Kommunedirektøren mener det er naturlig at klubben som bruker av stadion gir et delbidrag til vedlikeholdskostnaden ved utskifting av kunstgresset. En måte å gjøre dette på kan være å øke kampavgiften til Sarpsborg 08 noe fra 2025. Et slikt bidrag kan øremerkes slik at dette

er midler som benyttes når kunstgresset neste gang må skiftes ut. En utskifting av gressmatten hvert 4. eller 5. år vil binde opp en betydelig andel av kommunens vedlikeholdsbudsjett og det er ønskelig å se på ulike alternativer for bidrag fra Sarpsborg 08.

Vurdering:

Kommunedirektøren anser at så lenge Sarpsborg kommune er eier av Sarpsborg stadion, må kommunen sørge for at anlegget kan brukes til eliteseriefotball.

Problemstillingen rundt kunstgresset reiser spesielle dilemmaer ved at det omtrent hvert femte år oppstår en utgift som må anses som vedlikehold, og da tilsvarer omtrent en tredjedel av kommunens vedlikeholdsbudsjett. Kommunedirektøren ser at det er behov for en mer langsiktig plan for hvordan dette skal håndteres, enn at man tar stilling til det hver gang behovet oppstår.

Kommunedirektøren mener det i utgangspunktet bør være slik at kunstgresset brukes så lenge det er godkjent for den planlagte bruken. Hyppigere skifter medfører over tid en ekstra økonomisk belastning for kommunen. Det er også mange andre kommunale bygg og anlegg som har et stort behov for vedlikehold, og bytte av kunstgress på et kommunalt eid stadion må også vurderes kritisk.

Kommunedirektøren anbefaler likevel at kunstgresset byttes i 2024. Dette henger sammen med at det i 2024 er mulighet for å bytte kunstgresset enten i juni eller oktober. Utskiftingen blir da framskyndet med om lag et halvt år sammenlignet med en utskifting ved sesonginnledningen i 2025, som sannsynligvis er alternativet. Det alternativet innebærer også en risiko for at Sarpsborg stadion ikke kan brukes fra seriestart.

Videre anser kommunedirektøren at det bør være grunnlag for å etablere en ordning der Sarpsborg 08 i større grad bidrar til å finansiere framtidig utskifting av kunstgress. Kommunedirektøren vil gå i dialog med Sarpsborg 08 for å vurdere alternativer for bidrag i god tid før forslag til handlingsprogram 2025-2028 fremmes for endelig politisk behandling.

På bakgrunn av dette anbefaler kommunedirektøren at kunstgresset byttes ut i 2024, og dette finansieres med fondsmidler. Det må da bevilges 5 mill. kr, hvorav 4 mill. kr tas fra disposisjonsfond og 1 mill. kr finansieres med merverdiavgiftskompensasjon. Videre anbefales å bytte vanningsanlegg, som finansieres som en investering.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Om kunstgresset skal byttes i 2024 må det gjøres ved bruk av fondsmidler.. Kommunedirektøren anbefaler at det avsettes 4 mill. kr eks mva til formålet. Dette innebærer at det må bevilges 5 mill. kr, hvorav 4 mill. kr finansieres ved bruk av disposisjonsfond og 1 mill. kr finansieres ved merverdiavgiftskompensasjon. Disposisjonsfondet reduseres dermed med 4 mill. kr. Per 31.12.2023 var det 324 mill. kr på disposisjonsfondet som ikke er formålsbestemt. Midlene blir overført til driftsrammen til kommuneområde eiendom.

Vanningsanlegget byttes ut i 2024 ved omdisponering innenfor investeringsrammen som er vedtatt. Det er bevilget 2,1 mill. kr til tilbygg/carport ved Sarpsborg brannstasjon, som det i ettertid er vurdert ikke å være behov for. Kommunedirektørens innstilling innebærer at dette beløpet omdisponeres til vanningsanlegg.

Dersom kunstgress og vanningsanlegg ikke byttes ut i 2024 må det påregnes tilsvarende utgifter i 2025. Bytte av kunstgress må enten finansieres ved bruk av fondsmidler også da, eller prioriteres innenfor et stramt vedlikeholdsbudsjett.

Miljø:

Ingen vesentlige konsekvenser.

Folkehelse:

Ifølge Sarpsborg 08 er nytt kunstgress og vanningsanlegg viktig for å forebygge skader. Utover det har saken ingen vesentlige konsekvenser.